

SYNAKSARION NIEDZIELI MIĘSOPUSTNEJ O SĄDZIE OSTATECZNYM

Stichosy:

Kiedy sądzić całą ziemię, Sędzio, zasiądziesz,
„Przyjdźcie”¹ – rzekniesz i głosu Twego, i mnie uczynić godnym.

Dzisiaj wspominamy powtórne i budzące bojaźń przyście Chrystusa, które święci ojcowie umieścili po dwóch przypowieściach, aby ktoś dowiedziawszy się z nich o Bożej przyjaźni do człowieka, nie żył w lenistwie, tak oto rozważając: Bóg jest przyjacielem człowieka i kiedy porzucę grzech, to łatwo będzie mi wszystko naprawić.

Określili zaś, żeby teraz wspominać ten budzący bojaźń dzień celem doprowadzenia do cnót tych, którzy żyją w lenistwie, przeraziwszy śmiercią i czekającymi wiecznymi mękami, ucząc nie tylko mieć nadzieję w Bogu Przyjacielu człowieka, ale także mieć na uwadze, że jest On Sędzią Sprawiedliwym i odda każdemu według jego uczynków. Poza tym po odejściu duszy² należy przyjść do Sędziego, czego obrazem służy obecne święto. Ponieważ zaś teraz zaiste jest kres wszystkich świąt, gdyż dzień ten będzie ostatnim ze wszystkich, to zauważ, że w przyszłym tygodniu będzie mowa o początku świata i wygnaniu Adama z raju, a w obecnym tygodniu jest mowa o końcu wszystkich dni i samego świata.

Post jako powstrzymywanie się od mięsa ustanowiono w tym tygodniu, myślę, zmniejszając pokarm i wykluczając objadanie się ze względu na bojaźń przed dniem Sądu, a także pobudzając nas do dawania bliźnim jałmużny. Z drugiej strony, wprowadzili w tym tygodniu taki post dlatego, że z powodu braku wstrzemięźliwości ludzie zostali wygnani z Edenu i poddani osądzeniu oraz przekleństwu, a jeszcze dlatego, że w następną niedzielę i my w Adamie na wzór edeński będziemy wygnani dopóki Chrystus przyszedłszy znowu wprowadzi nas do raju.

To przyście Chrystusa nazwano powtórnym, bowiem wcześniej przyszedł On do nas w ciele pokornie i bez chwały, teraz zaś przyjdzie cieleśnie z niebios z nadprzyrodzonymi znakami i w widzialnej światłości, aby wszyscy poznali w Nim Tego, który wcześniej przyszedł i zbawił rodzaj ludzki, i znowu przychodzi sądzić, czy wiernie zachował ten rodzaj to, co zostało mu dane.

¹ „Przyjdźcie, błogosławieni mego Ojca, odziedziczcie Królestwo, przygotowane dla was od stworzenia świata” (Mt 25,34).

² Wspominane w przeddzień, w Sobotę Mięsoпустną.

Kiedy nastąpi to przyjsie nikt nie wie, przeciez Pan ukryl to nawet przed apostołami, ujawniając jedynie pewne znaki, po których można przewidziec przyjsie, szczególowo wyjaśnione przez niektórych ze świętych. Powiedziano więc, że Jego przyjsie nastąpi po siedmiu tysiącach lat od stworzenia świata. Wcześniej jednak przyjdzie antychryst, zrodzony – jak pisze święty Hipolit Rzymski³ – z nierządnic, pozornej dziewicy, pochodzącej z Żydów, z pokolenia Dana, syna Jakuba⁴. Antychryst będzie przechodził drogę życiową jakby idąc śladami Chrystusa, dokona cuda, które i Chrystus czynił, i nawet wskrzesi zmarłych. Jednakże wszystko to on powtórzy nie prawdziwie, a jedynie pozornie: i narodzenie, i wcielenie, i wszystko pozostałe. Apostoł mówi o nim: „wtedy objawi się nieprawy, którego przyjsie będzie z wszelką mocą, i znakami, i fałszywymi cudami”⁵. Jednakże zgodnie ze słowami Jana z Damaszku⁶ to nie sam diabeł w niego się wcieli, ale człowiek zrodzony z nierządu przejmie całą moc szatańską i nagle się objawi⁷, wydając się wszystkim dobrym i łagodnym⁸. Na ziemi będzie wtedy wielki głód i antychryst będzie dobrze czynił ludziom, opanuje Boskie Pisma, zacznie pościć i przymuszany przez lud zostanie ogłoszony cesarzem, najbardziej umiłuje Żydów, zamieszka w Jerozolimie i odbuduje ich świątynię. Nie minie i siedem lat, mówi Prorok Daniel⁹, jak przyjdą Henoch¹⁰ i Eliasz¹¹, wzywając ludzi, aby go nie przyjmowali. Antychryst pochwyti ich, zamęczy i odetnie im głowy. Ci, którzy wybiorą prawdziwą wiarę, uciekną daleko, ale antychryst znalazłszy ich w górach, będzie kusił z pomocą biesów. Ze względu na wybranych skróconych zostanie tych siedem lat, będzie wielki głód, a ponieważ poruszone zostaną żywioty, to prawie wszystkich wyniszczą.

Po tym nastąpi przyjsie Pańskie, poprzedzone przez znak czcigodnego Krzyża, nagle, jak błyskawica z niebios, i rwąca rzeka ognista oczyści całą ziemię ze skalania. Wtedy zostanie wzięty antychryst z jego sługami i oddani będą wiecznemu ogniovi. Kiedy zatrąbią aniołowie, to natychmiast zgromadzi

³ Św. Hipolit Rzymski (przed 170-235), jeden z pisarzy wczesnego Kościoła, prezbiter, męczennik, Ojciec Kościoła. Wspomnienie liturgiczne 13 VIII. Mowa o traktacie *O antychryście*, przeł. S. Kalinkowski, [w:] *Demonologia Ojców Kościoła*, Kraków, 2000, s. 113-143.

⁴ *Tamże*, s. 118-119. O przyjsiu antychrysta patrz także: Św. Cyryl Jerozolimski, *Katechezy*, XV, 9, przeł. W. Kania, Warszawa, 1973, s. 224-225.

⁵ 2 Tes 2,8-9.

⁶ Św. Jan z Damaszku, Jan Damasceni (ok. 675-749), mnich, teolog, filozof, Ojciec Kościoła, jeden z najwybitniejszych pisarzy chrześcijańskich, poeta, autor między innymi Kanonu Paschalnego, uroczystego hymnu wysławiającego Zmartwychwstanie Chrystusa, śpiewanego podczas nocnego nabożeństwa paschalnego na jutrzni. Wspomnienie liturgiczne 4 XII.

⁷ Św. Jan z Damaszku, *Wykład wiary prawdziwej*, IV, 26, przeł. B. Wojkowski, Warszawa, 1969, s. 263.

⁸ Już św. Efreim Syryjczyk (ok. 305-373) uważał, że antychryst pojawi się jako fałszywy dobroczyńca ludzkości (Św. Efreim Syryjczyk, *Алфавит духовный*, Moskwa, 2010, s. 6-10).

⁹ Św. Daniel Prorok (VI w. przed Chrystusem), główny bohater biblijnej *Księgi Daniela*, prorok żydowski, którego nie należy identyfikować z Danelem z *Księgi Ezechiela* (14,14.20). Wspomnienie liturgiczne 17 XII.

¹⁰ Henoch, postać biblijna, syn Jereda, potomek Seta. Miał wiele synów i córek, wśród nich Metuszelacha. Pismo Święte wspomina, że Henoch żył w wielkiej przyjaźni z Bogiem i nie umarł, ale został wzięty cieleśnie do nieba (Rdz 5,22; Hbr 11,5) w wieku 365 lat.

¹¹ Św. Eliasz Prorok (IX w. przed Chrystusem), jeden z proroków Starego Testamentu, wzięty do nieba na wozie ognistym. Wspomnienie liturgiczne 20 VII.

się ze wszystkich krańców ziemi i ze wszystkich żywiołów cały rodzaj ludzki w Jerozolimie, gdyż jest ona centrum świata. Tam zostaną ustawione trony na Sąd. Ludzie zaś będą mieli jednakowy wiek, stanąwszy ze swymi duszami i ciałami, przemienionymi przez żywioły dla nieśmiertelności, bowiem żywioły te ulegną przemianie. Pan jednym słowem oddzieli sprawiedliwych od grzesznych, i pójdą czyniący dobro do życia wiecznego, a grzeszni na mękę wieczną, która nigdy się nie skończy. Wiadomo, że wtedy Chrystus nie zapyta nas ani o post, ani o ubóstwo, ani o czynienie cudów, chociaż są to rzeczy dobre, ale przede wszystkim będzie poszukiwał miłosierdzia i współczucia. On powie sprawiedliwym i grzesznikom jakby sześć przykazań: „Byłem głodny, a daliście Mi jeść; byłem spragniony, a daliście Mi pić; byłem wędrowcem, a przyjęliście Mnie; byłem nagi, a przyodzialiście Mnie; byłem chory, a odwiedziliście Mnie; byłem w więzieniu, a przyszliście do Mnie” – „wszystko, co uczyniliście jednemu z tych najmniejszych moich braci, Mnie to uczyniliście”¹². Przykazania te każdy może spełnić z własnej mocy. Wtedy to wszyscy uznają Pana Jezusa Chrystusa w chwale Boga Ojca¹³.

Męki zaś, o których mówi święta Ewangelia, są takie: „tam będzie płacz i zgrzytanie zębów”; „robak ich nie umiera i ogień nie gaśnie” oraz „wyrzucicie go w ciemności zewnętrzne”¹⁴.

Kościół Boży wszystko to wyraźnie uznając, wie, że istnieje raj rozkoszy i królestwo niebieskie, przebywanie świętych z Bogiem, czekająca ich wieczna Światłość i doskonalenie, ale także męka i ciemność, oddalenie od Boga i dręczące duszę mówienie o tym, iż z powodu lenistwa i przemijających rozkoszy pozbawili się Światłości Bożej.

Chryste Boże, z niewypowiedzianej Twojej przyjaźni do człowieka uczyn nas godnymi usłyszenia upragnionego Twego głosu, policz ze stojącymi po Twojej prawicy¹⁵ i zmiłuj się nad nami. Amen.

¹² Mt 25,35-36.40.

¹³ Flp 2,11.

¹⁴ Mt 22,13; Mk 9,48.

¹⁵ To znaczy ze sprawiedliwymi.